

PŘÍPAD pro komunitní filantropii

Jak Praxe buduje
místní Aktiva, Kapacitu,
Důvěru — a proč
to tolik znamená

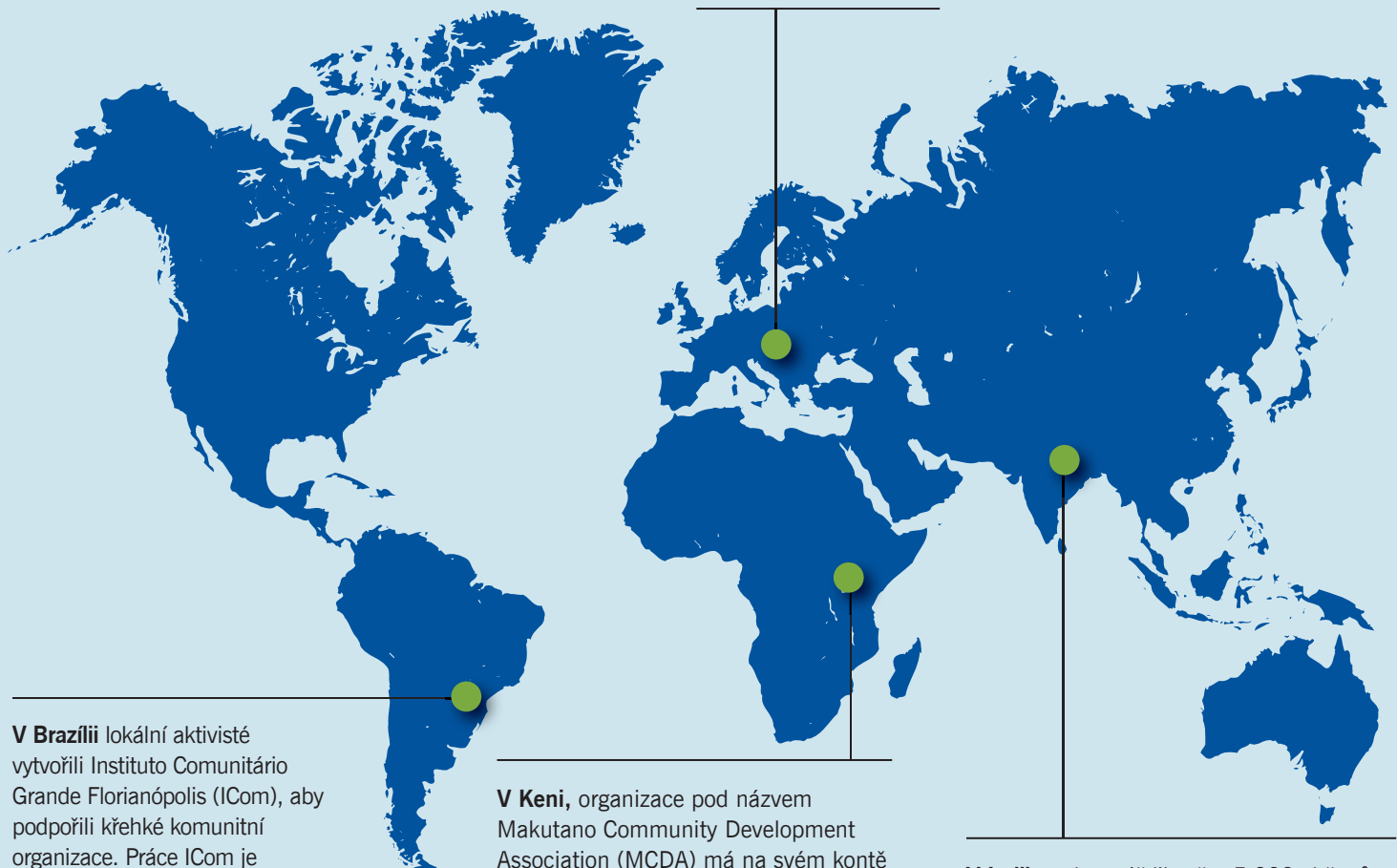
Od Keni po Indii, Slovensko, Brazílii místní občané vylepšili školy, vytvořili nová pracovní místa, posílili spoluobčany i organizace a mobilizovali dárce.

Jak to tyto komunity dělají?

Obrátili se na komunitní filantropii.

Lokální praxe, která se šíří globálně

Na Slovensku, v Banské Bystrici byla Komunitná nadácia prvni východoevropskou komunitní nadací. I když všechno začalo v rámci projektu „Zdravé město“ Světové Zdravotnické Organizace WHO (Healthy Cities project), v současné době má nadace zajištěnou skupinu dárců a změnila směr své strategie a soustředila se na iniciativy vedené občany. Nadace podporuje skupiny, které se starají o „děti ulice“, pomohla vzniku organizací, které pomáhají místní romské komunitě, provozuje YouthBank, za účelem zapojení mladých občanů do filantropie, a taky — co výkonná ředitelka Beata Hirt jednou poznamenala jako velký úspěch — „ukázala místním občanům, že mají dost energie a schopností, aby sami řešili své problémy”.

V Brazílii lokální aktivisté vytvořili Instituto Comunitário Grande Florianópolis (ICom), aby podpořili křehké komunitní organizace. Práce ICom je neobyčejná z mnoha důvodů. Povzbuzuje lokální dárcce, aby investovali do rozvoje komunity. Mapuje lokální aktiva a zdůrazňuje místní problémy, propaguje použití inovačních technologií pro veřejně prospěšné účely. Díky ní koncept komunitní nadace v Brazílii funguje. „Naučili jsme se, že my jako první musíme podněcovat kulturu systematického dávaní,” říká Anderson Giovanni da Silva, výkonný ředitel ICom. „Potom poskytujeme nástroje, které pomohou komunitním organizacím, jednotlivým dárcům, společností a vládě spolupracovat“.

V Keni, organizace pod názvem Makutano Community Development Association (MCDA) má na svém kontě dlouhý seznam úspěchů, včetně devíti přehrad a sedmnácti studen a vytvoření 10 000 akrů úrodné půdy. Tyto výsledky jsou imponující, ale na tomto případě je ovšem pozoruhodné to, jak organizace vytvořila kapacitu obyvatel kontrolujících její vlastní vývoj. Raphael Masika, místní lídr, nápomocný během formování MCDA, vysvětluje zapojení organizace do procesu dlouhodobého budování lokální kapacity tímto způsobem: „Lidé v Keni nejsou chudí, protože trpí nedostatkem zdrojů, ale proto, že trpí nedostatkem znalostí, jak tyto zdroje používat.“

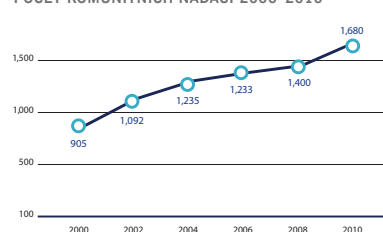
V Indii se shromáždilo přes 5 000 občanů z 50 vesnic a stalo členy Prayatna Foundation. V souladu se zásadou „lokální vlastnictví lokálních problémů“ mobilizovali místní občany, většinou dality a muslimy, aby věnovali svůj čas, jídlo, peníze a jiné zdroje na úspěšnou obhajobu lidských práv, bydlení, zaměstnaní, zodpovědnosti vlády a sociální spravedlnosti. Organizace vyvinula schopnosti lokálních lídrů, vytvořila bližší vztahy mezi hinduistickými a muslimskými komunitami a propaguje sílu společného jednání. „Když jdeme sami, neposlouchají nás,” říká jeden z členů, „ale vyslechnou nás vždy, když půjdeme společně”.

Řešení pro růst

Po celém světě občané přenášejí praxi komunitní filantropie¹ do života prostřednictvím způsobů, které se stále vyvíjejí. Vytváří a řídí nové organizace, které shánějí a rozdávají lokální peníze a jiná aktiva. Přizpůsobují programy komunitním potřebám a zvyšují povědomí o lokálních problémech. Shromažďují lokální lídry, posilují občanskou společnost a plánují v dlouhodobé perspektivě.

Komunitní filantropické organizace se stále rozrůstají. V letech 2000 – 2010 jeden z druhů — komunitní nadace — vzrostl o pozoruhodných 86%, s průměrným přírůstkem 70 nových institucí za každý rok¹. Pro vysvětlení růstu byla uvedena řada faktorů, včetně podpory organizacemi pro rozvoj jejich činnosti, pružného organizačního modelu, dlouhodobého financování a intenzivního úsilí pro budování občanské společnosti po celém světě.

POČET KOMUNITNÍCH NADACÍ 2000–2010

Zatímco komunitní nadace je nejpoblábnějším druhem komunitní filantropie, novější druhy organizací se snaží rozšiřovat hranice jejich činnosti. „Během několika minulých let, vznikla novější vlna komunitních filantropických organizací,” říká Halima Mahomed z TrustAfrica. „Jsou přirozené, zakořeněné v kontextu, nejsou pevně spjaté s konkrétní koncepcí a nejsou realizací představy někoho jiného o komunitní filantropii.”

Ve své podstatě je komunitní filantropie založená na vzájemném poskytování pomoci místními lidmi, přirozeném vzniku fondů ve všech společnostech a kulturách. Mnozí provozovatelé srovnávají praxi a společný impuls ve stejné míře s organizační formou.

Vzhledem k tomu, že komunitní filantropie má výjimečnou možnost přesměrovat tento impuls k lokálním institucím, a díky své pružnosti se může přizpůsobovat místním podmínkám a osobně se zaměřit na lokální dárce, není divu, že komunity o ni mají zájem.

„Nastala změna, pokud jde o podmínky uplatňování komunitní filantropie v rozvojových zemích. Odstupuje se od severoamerických utkvělých představ o potřebách dárce a zavádí se větší pružnost. **INOVACE** přichází z Afriky, Asie a Latinské Ameriky.”

AVILA KILMURRAY, THE COMMUNITY FOUNDATION FOR NORTHERN IRELAND

¹ Jak popsáno v *The Value of Community Philanthropy (Hodnota komunitní filantropie)*, během série rozhovorů mezi odborníky a přispěvateli v letech 2010–2011 vznikla „definice podle vlastností“ komunitní filantropie, obsahující následující charakteristiky: „organizována a strukturována“, „samostatně řízená“, „funguje na základě otevřené struktury“, „buduje civilní společnost“, „používá lokální finanční zdroje a aktiva“, „usiluje o přístupnou pro vše a spravedlivou společnost“. Zpráva, pověřená nadací Aga Khan Foundation USA a nadací Charles Stewart Mott Foundation, napsána Barrym Knightem, je dostupná na adrese <http://www.mott.org/files/publications/thevalueofcommunityphilanthropy.pdf>.

Logika komunitní filantropie

Komunity se obrací na komunitní filantropii částečně kvůli tomu, že praxe pomáhá dosáhnout dobrých výsledků vývoje. Podle Jenny Hodgson z the Global Fund for Community Foundations, se komunitní filantropie řídí silnou logikou, souborem hypotéz jestliže/pak, jak dosáhnout výsledků důležitých z hlediska občanů, investorů a provozovatelů:

- Jestliže se lidé cítí být spoluinvestory do svého vlastního vývoje, pak se více starají o výsledky.
- Jestliže občané přispívají svými vlastními aktivy, pak je dynamika zdrojů vyrovnanější, je to partnerství, ne tradiční vztah dávce – příjemce.
- Jestliže místní lidé řídí a dávají v rámci komunitní filantropie, pak lokální příjemci musejí být odpovědní, což přispívá k budování sociálního kapitálu.
- Jestliže instituce komunitní filantropie mohou působit jako deponitáři různého stupně důvěry a aktiv, pak mohou efektivně posilovat vývoj komunity.

Provozovatelé a podporovatelé komunitní filantropie identifikovali tři moduly praxe:

AKTIVA

Komunitní filantropie buduje a rozmisťuje lokální aktiva — finančně i jinak. A proto dárci – jednotlivci a instituce - považují komunitní filantropii za efektivní cestu k udržitelnosti, růstu základny zdrojů pro práci s problémy komunity. Použití lokálních aktiv, zapojení místních dárců a časté využívání trvalých dotací dovolí komunitní filantropii v dlouhodobé perspektivě posílit občanskou společnost.

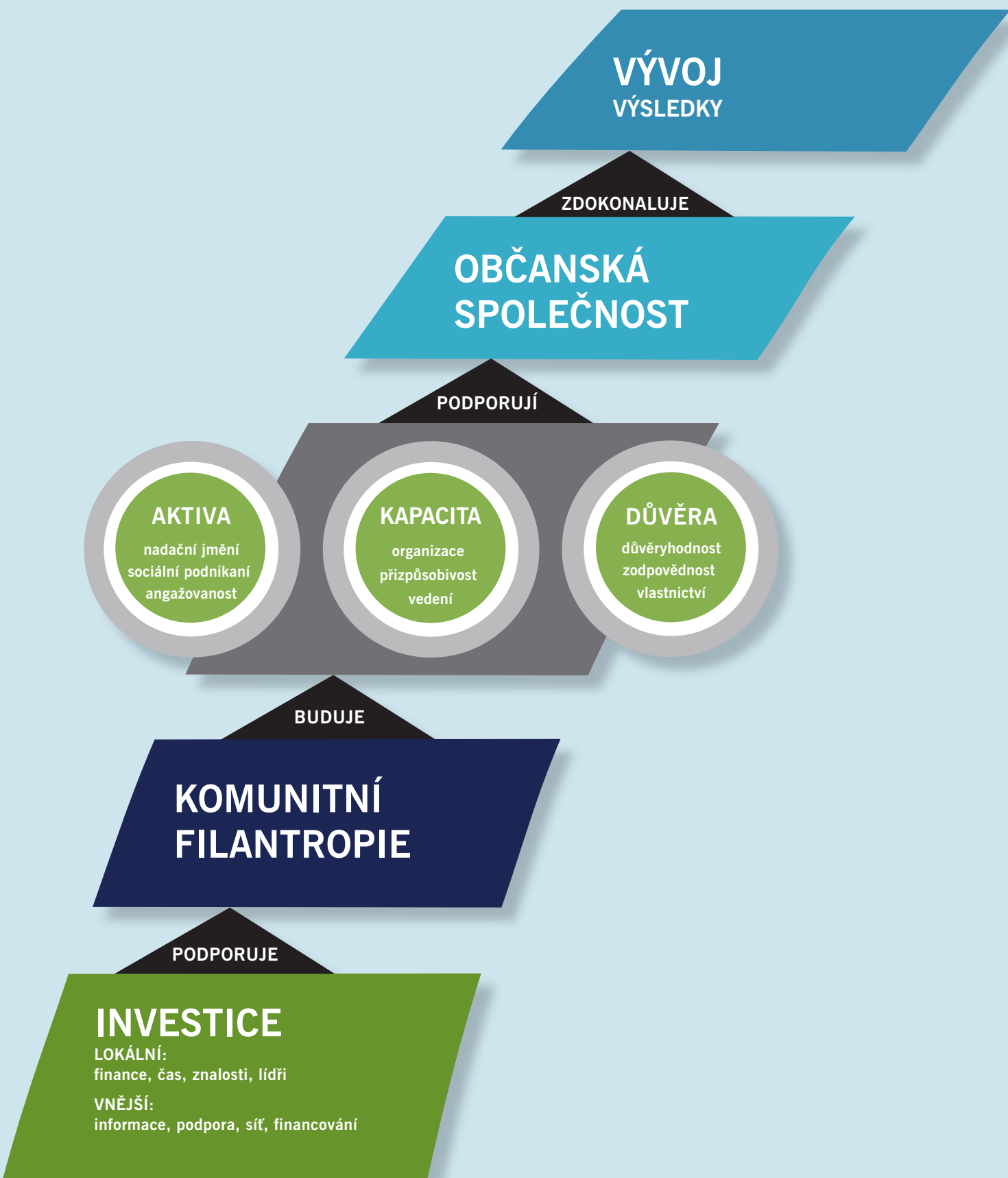
KAPACITA

Komunitní filantropické organizace vyvíjí dlouhodobou kapacitu ve formě vztahů, znalostí, infrastruktury a lídrů, nezbytných pro občanskou společnost — kapacitu, kterou krátkodobé postupy nejsou schopné napodobit. Komunitní filantropie je zvláště efektivní způsob posílení hlasů obyvatel a jejich zapojení. Kromě toho má dobrou pozici, díky které může pomáhat organizacím se přizpůsobovat měnícím se podmínkám, novým lokálními prioritám, změnám zájmů dárců a možnosti vedení.

DŮVĚRA

Prostřednictvím místní správy a transparentního rozhodování v oblasti financování buduje komunitní filantropie lokální instituce, což funguje také v obráceném směru. Sociální kapitál tohoto druhu posiluje občanskou společnost, ovlivňuje zapojování lidí. V procesu vývoje vytváří pocit místního vlastnictví. Umožňuje komunitním filantropickým organizacím efektivně shromáždit, informovat a mobilizovat občany způsoby, které ostatní organizace často nejsou schopné využít.

Cesta k dobrým výsledkům

Výzva k akci

Rostoucí počet zakladatelů, provozovatelů a stoupců začal zkoumat způsoby globálního posilování a růstu komunitní filantropie jako strategii vývoje, filantropickou praxi, sílu komunity.

Pro rozšiřování vlivu jako efektivní rozvojové praxe, vyžaduje komunitní filantropie podporu. Taková podpora musí být založená na potřebách komunity a pečlivě pozorovat, co se děje přímo na místě, nesmí být vedená vnější agendou.

Výzva k podpoře se opírá o výzkum. Např. WINGS 2010 Global Status Report on Community Foundations (*Zpráva o globálním stavu komunitních nadací z roku 2010*) zjistila, že nejlepším prognostikem nového růstu komunitních nadací v letech 2008 - 2010 byla přítomnost celostátní nebo regionální organizace, která už dříve v této dekádě podporovala rozvoj nadací.

Podporou je taky schopnost vystihnout příhodný okamžik. Komunitní filantropie potvrdila, že je efektivní a atraktivní v celé řadě geografických a kulturních kontextů. Je na čase, aby se pomoc stala hlavním trendem rozvojové strategie. Stejně tak, jako technologie usnadňují vnějším dárcům převedení peněz vzdáleným komunitám, lokální filantropické organizace by měly formovat a využívat tyto investice. S praxí zaměřenou na zdokonalení a růst jsme nyní připravení k akci.

„Pracovali jsme na občanské společnosti dlouhou dobu. Jestliže lidé dělají něco pro sebe, pak se tyto programy stávají nejvíce **UDRŽITELNÉ**. Vedení, finanční zdroje a dobrovolná podpora jsou trvalé.“

MIRZA JAHANI, AGA KHAN FOUNDATION

„V některých místech jediným způsobem na účinný zásah je spojit **SPOLEČNÉ** úsilí lidí. Potřebujeme metodu, která nám dovolí komunity aktivizovat, mobilizovat a sdružovat.“

TADE AKIN AINA, THE CARNEGIE CORPORATION

„Krok za krokem, stáváme se zdrojem informací a **ZNALOSTI** o komunitě.“

LÚCIA DELLAGNELO, INSTITUTO COMUNITÁRIO GRANDE FLORIANÓPOLIS

„Na ramenou jednotlivců neseme znalosti a důvěru **KOMUNITY**.“

FELECIA JONES, BLACK BELT COMMUNITY FOUNDATION

„Chceme **MĚNIT** komunitu zevnitř.“

MARWA EL DALY, WAQFEYAT AL MAADI COMMUNITY FOUNDATION

Jak můžeme pomoci, aby praxe kvetla?

Stoupenci zkoumají řadu otázek, jak vyvíjet strategie růstu této sféry:

- Jak můžeme poskytnout více příležitostí pro síť peer-to-peer a výměnu znalostí mezi provozovateli komunitní filantropie?
- Jak můžeme prosazovat porozumění praxi prostřednictvím výzkumu, hodnocení a komunikace?
- Jaké jsou efektivní způsoby pomoci vznikajícím komunitním filantropickým organizacím získat pevnou půdu pod nohama?
- Jak mohou vnější investoři podporovat komunitní filantropii při minimalizaci dynamiky „z vnějšku dovnitř“, která může překážet takovému úsilí?
- Jaký druh mezinárodní infrastruktury by mohl financovat pokusy, vyvíjet nástroje, získávat finanční prostředky, mapovat aktiva, svolávat lídry, tvořit síť a posilovat praxi?
- Jak můžeme budovat globální hnutí pro komunitní filantropii?

„Je to výzva pro vnější investory investující hodně peněz, očekávat, že programy budou trvalé. Z naší praxe vyplývá, že práce bude pokračovat, jestli podpoříte komunitní filantropii. **TO FUNGUJE.**“

SHANNON LAWDER, C.S. MOTT FOUNDATION

„Komunitní filantropie přináší prostor pro experimenty. Všichni jsme malí, ale **PRUŽNÍ**. Umíme vyplnit prázdná místa. Jedná se o experimentování a bytí podnikavým.“

JAN DESPIEGELAERE, COMMUNITY FOUNDATION WEST-FLANDERS

„Právě jsme se přeli o to, že nestačí jen budovat studny, protože to není vývoj. **VÝVOJ**, o který jsme se přeli, je příběh, který se odvíjí za studnou... Vybudovali jste lokální kapacity? Změnili jste svůj přístup? Pomohli jste komunitě myslet jinak?“

MONICA MUTUKU, DŘÍVE THE KENYA COMMUNITY DEVELOPMENT FOUNDATION

„Prostřednictvím komunitní filantropie se **LOKÁLNÍ JEDNOTLIVCI** mohou stát vlastníky svého vývoje.“

MARYANNE YERKES, U.S. AGENCY FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT

Zapoj se do práce!

Několik organizací spolupracovalo na založení sdružení podporovatelů komunitní filantropie, aby odpovědělo na tyto otázky a posílilo tuto oblast.

Zvou Vás, abyste se k nim přidali.

Pro více informací o komunitní filantropii kontaktujte:

Jenny Hodgson
jenny@globalfundcf.org
www.globalfundcommunityfoundations.org

Titul v originálu:
The Case for Community Philanthropy.
How the Practice Builds Local Assets, Capacity, and Trust - and Why It Matters

Překlad: Katarzyna Pawłowicz
Editace textu: Tomáš Krejčí
Sazba písmem: Konrad Grajner
Vydala: Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

arfp@filantropia.org.pl
www.filantropia.org.pl

AGA KHAN FOUNDATION USA
1825 K Street NW, Suite 901
Washington, D.C. 20006
www.akdn.org
info.akfusa@akdn.org
+1.202.293.2537

CHARLES STEWART MOTT FOUNDATION
Mott Foundation Building
503 S. Saginaw Street, Suite 1200
Flint, MI 48502
www.mott.org info@mott.org
+1.810.238.5651

GLOBAL FUND FOR COMMUNITY FOUNDATIONS
Fourth Floor, 158 Jan Smuts Avenue Rosebank
Johannesburg 2196 South Africa
www.globalfundcommunityfoundations.org
info@globalfundcf.org
+27.11.447.4396

**Rockefeller
Brothers Fund**
Philanthropy for an Interdependent World

ROCKEFELLER BROTHERS FUND
475 Riverside Drive, Suite 900
New York, NY 10115
www.rbf.org
communications@rbf.org
+1.212.812.4200